

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3657

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister voor Justitie en Veiligheid over *een actieve sekte in Zeeland waar mensen worden misleid en waar miljoenen euro's in omgaan* (ingezonden 14 augustus 2023).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 18 september 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3529.

Vraag 1

Bent u bekend met de activiteiten die worden ondernomen bij de sekte genaamd «Maerloo», actief in de gemeente Tholen in Zeeland?¹

Antwoord 1

Ja, deze informatie is mij bekend.

Vraag 2

Wat vindt u van het feit dat leden van deze sekte ook afstand hebben gedaan van persoonlijk bezit aan deze sekte, zoals het pensioen, salaris en erfenissen?

Antwoord 2

Het staat mensen vrij om dat te doen, mits dit niet in strijd is met geldende wet- en regelgeving.

Vraag 3

Hoe is het mogelijk dat deze sekte de vrijheid geniet om panden in het dorp op te kopen waaronder de enige dorpskroeg?

Antwoord 3

Iedereen is vrij om panden te kopen, zolang bestaande wet- en regelgeving niet wordt overtreden. Indien er sprake is van een rechtshandeling met de overheid zoals een aanvraag van een Alcoholwetvergunning, en (een sterk vermoeden van) crimineel misbruik, kan de Wet Bibob toegepast worden. Het doel hiervan is de integriteit van de overheid te beschermen.

¹ FD, 4 augustus 2023, <https://fd.nl/samenleving/1483286/ho-een-zeeuwse-sekte-een-dorp-opslokt>.

Vraag 4

Wat vindt u ervan dat ondanks het feit dat deze sekte al jaren in beeld is, door onder andere het OM en de FIOM, deze nog steeds zo actief kan zijn?

Antwoord 4

Voor zover met deze vraagstelling wordt beoogd te informeren naar eventuele strafrechtelijke maatregelen die zijn/worden getroffen jegens (leden van) Maerloo, merk ik op dat ik mij hierover niet kan en mag uitlaten. In algemene zin wens ik te benadrukken dat bij het vermoeden van het plegen van een strafbaar feit door (leden van) een vereniging of stichting, hierop wordt geacteerd door politie en OM. Vanzelfsprekend hoeft dit er niet toe te leiden dat gedurende het strafrechtelijk onderzoek, de activiteiten van een vereniging of stichting (gedwongen) worden gestaakt.

Vraag 5

Wat vindt u van de conclusie van het FD dat er vertakkingen van deze sekte zijn in het buitenland waardoor de financiële constructies alleen nog maar ingewikkelder zijn geworden?

Antwoord 5

In principe staat het mensen vrij om afstand te doen van hun persoonlijke bezittingen in binnen- en buitenland, zolang er geen toepasselijke wet- en regelgeving wordt overtreden.

Vraag 6

Bent u zich bewust van het feit dat dit slechts een van de velen sektes is die in Nederland actief zijn, zo rond de 240 sektes, zoals recent onderzocht door Sonny Motké en zoals blijkt uit de eerdere resultaten van het sektesignaal voordat het werd wegbezuinigd?²

Antwoord 6

Op eerdere Kamervragen van de leden Van Nispen (SP) en Kuiken (PvdA) over het ontbreken van een meldpunt voor slachtoffers en familieleden van sektes, heb ik u geantwoord dat het kabinet onderkent dat er in Nederland gesloten gemeenschappen zijn waarbinnen misstanden, waaronder ook strafbare feiten, plaatsvinden³. Ik beschik niet over de exacte cijfers, omdat het niet wordt geregistreerd. Registratie zou bemoeilijkt worden omdat er discussie bestaat over wat precies een sekte is.

Vraag 7

Bent u het eens met de uitspraak dat sektes ook een groot risico meebrengen van misbruik of misdrijven achter gesloten deuren omdat slachtoffers zich vaak niet vrij voelen een melding te doen?

Antwoord 7

In zijn algemeenheid geldt dat slachtoffers drempels kunnen ervaren bij het doen van een melding over delicten die hen zijn overkomen. Schuld en schaamte spelen daarbij een belangrijke rol. Ook kan er sprake zijn van bekendheid met daders waardoor slachtoffers terughoudend zijn om een melding of aangifte te doen. In een groepering die als sekte wordt bestempeld, hoeft niet per definitie sprake te zijn van misstanden of strafbare feiten. Het is wel voorstelbaar dat een dwingende groepscultuur met een gesloten karakter voornoemde drempels verhoogt. Verder wil ik nogmaals benoemen⁴ dat het gebruik van de term «sekte» weliswaar gangbaar is, maar niet altijd recht lijkt te doen aan de onderlinge verscheidenheid van dergelijke groeperingen waarbinnen misstanden kunnen voorkomen als beïnvloeding, manipulatie, dwang, fraude, uitbuiting (financiële, arbeids- of seksuele uitbuiting).

² NPO Radio 1, 10 augustus 2023, <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/villa-vdb/b90a26c9-b1f7-4164-a6ea-6bd3718bac8a/2023-08-10-nederland-lijkt-wel-een-beetje-het-sektewalhalla>.

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2507.

⁴ Kamerstuk 31 015/34 843/33 552, nr. 272.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat dit soort verhalen de noodzaak van een meldpunt sektesignalen onderstreept?

Antwoord 8

Slachtoffers en hun naasten hebben baat bij een herkenbare plek in de hulpverlening. Een plek waar ze laagdrempelig via telefoon en chat en desgewenst anoniem terecht kunnen. En waar als zij dat willen zij ook kunnen worden doorverbonden met gespecialiseerde hulpverlening of in contact kunnen worden gebracht met de politie. Binnen het bestaande hulpaanbod zijn organisaties die in beginsel in deze behoeften voorzien. Organisaties als Slachtofferhulp Nederland of Fier kunnen ondersteuning bieden bij de verwerking en het herstel van leed dat hen is aangedaan en doorverwijzen naar ggz-instellingen die geestelijke gezondheidszorg bieden. Wel is het nodig dat er voor slachtoffers van dwingende groepsstructuren meer herkenbaarheid komt en meer specialistische expertise wordt opgebouwd over de hulp aan slachtoffers en hun naasten. Zoals toegelicht in mijn brief van 30 juni jongstleden⁵ loopt momenteel een verkenning bij welke bestaande organisatie en op welke wijze de hulp steviger en meer herkenbaar kan worden ingebed. Zie ook het antwoord op vraag 12.

Vraag 9

Bent u het ermee eens dat de sekte-eenheid, politieagenten die gespecialiseerd zijn in de sekte-aanpak, met de huidige drie mensen die dit ook niet fulltime doen, echt veel te weinig is om een volledig beeld te krijgen van de problematiek van de sektes?

Antwoord 9

Er is binnen de politie geen sprake van een sekte-eenheid. Wanneer aangifte wordt gedaan wordt dit naar gelang de feiten onderzocht door de afdeling met de benodigde expertise, bijvoorbeeld de zedenrecherche in geval van seksueel misbruik.

Vraag 10

Wat vindt u van het feit dat in het buitenland wel sprake is van meldpunten, zoals in België waar er zelfs sprake is van een sektecentrum dat ook behoorlijk succesvol is?

Antwoord 10

Ik ben bekend met het Belgische kennisplatform Informatie- en Adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties. In voornoemde brief van 30 juni jongstleden⁶ geef ik aan dat ik het nuttig vind te verkennen in hoeverre werkbare elementen uit het model dat het Belgische kennisplatform hanteert, bruikbaar zijn in de Nederlandse context. Ik neem dat mee in de in de brief genoemde verkenning bij welke bestaande organisatie en op welke wijze de hulp aan slachtoffers van dwingende groepsstructuren steviger en meer herkenbaar kan worden ingebed.

Vraag 11

Zijn er voldoende juridische mogelijkheden om sektes zoals deze aan te kunnen pakken in Nederland?

Antwoord 11

Voor zover het gaat om strafrechtelijke mogelijkheden heb ik tot dusver geen signalen uit de praktijk ontvangen dat opsporingsdiensten onvoldoende mogelijkheden hebben om strafbare feiten adequaat aan te pakken. Mocht dit in de toekomst veranderen, dan zal ik beoordelen of en zo ja welke gerichte stappen nodig zijn om de mogelijkheden uit te breiden.

---

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

Vraag 12

Waarom is er nog steeds geen uitvoering gegeven aan de motie van Nispen en van Wijngaarden om op zo kort mogelijke termijn te voorzien in een meldpunt voor slachtoffers van sektes en hun familieleden binnen de bestaande structuur?⁷

Antwoord 12

Om de voorwaarden voor goede hulpverlening aan slachtoffers van sektes en hun familieleden in kaart te brengen worden verkennende gesprekken gevoerd met ervaringsdeskundigen, professionals, wetenschappers en hulporganisaties. Op basis van de inzichten uit deze gesprekken wordt bezien bij welke organisatie en op welke wijze de hulp aan slachtoffers van sekten steviger en meer herkenbaar kan worden ingebed. Het kabinet kiest nadrukkelijk niet voor het oprichten van een nieuw meldpunt, omdat zo een organisatie onvoldoende omvang heeft om effectief te zijn, niet kan putten uit bestaande samenwerkingsstructuren en zorgt voor verdere versnippering van het zorglandschap. Het streven is uw Kamer aan het einde van dit jaar te informeren over de wijze waarop de hulp aan slachtoffers van sekten wordt georganiseerd. Voor nadere informatie verwijs ik u naar mijn brief van 30 juni jongstleden⁸, waarin ik uw Kamer onder andere heb geïnformeerd over de stand van zaken van de motie van Van Nispen en Van Wijngaarden.

Vraag 13

Wat kunt u nog meer doen om het beleid te versterken om sektes effectiever aan banden te kunnen leggen?

Antwoord 13

Wanneer sprake is van strafbare feiten kan er aangifte worden gedaan. Ik ben ervan overtuigd dat onze opsporingsdiensten en autoriteiten voldoende in staat zijn om strafbare feiten aan te pakken. Mochten er in de toekomst signalen binnenkomen dat beleids- of wetgevingswijzigingen nodig zijn, dan zal ik dit uiterst serieus nemen.

---

⁷ Kamerstuk 35 570, nr. 54.

⁸ Ibidem.